ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΑΟΝ— ΜΕ ΤΟΝ ΛΑΟΝ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΟΝ ΛΑΟΝ

Η ΗΜΕΡΑ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΡΩΙΝΗ — ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ — ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1964

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ ΚΡΙΣΙΜΟΝ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗΝ ΦΑΣΙΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ ΓΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΙΝ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟΥ ΡΥΘΜΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ

Πῶς ἐξειλίχθη ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία κατὰ τὸ ἔτος 1963. Τὸ παιγνίδι τῆς χρυσῆς λίρας καὶ αἱ συνέπειαι διὰ τοὺς κερδοσκοπήσαντας ἢ παρασυρθέντας

Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ κ. ΞΕΝ. ΖΟΛΩΤΑ

ΑΘΗΝΑΙ. Εἰς μακρὰν ἀνασκόπησιν τῆς πορείας τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας καὶ τῆς δραστηριότητος τῆς Τραπέζης κατὰ τὸ 1963, προέβη ὁ Διοικητὴς τῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καθηγητὴς κ. Ξεν. Ζολώτας κατὰ τὴν ἐτησίαν τακτικὴν γενικὴν συνέλευσιν τῶν μετόχων της. Ὁμοίως διατυπώσας αἰσιοδόξους γενικῶς προβλέψεις διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος προέβη εἰς σειρὰν ὑποδείξεων διὰ τοὺς ὑπευθύνους εἰς τὴν χάραξιν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς χώρας ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ γενικὴ ἐθνικὴ κινητοποίησις πρὸς ἐπίτευξιν ταχυτέρου ρυθμοῦ ἀναπτύξεως. Ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Ζολώτα ἔχει ὡς κάτωθι:

Κύριοι Μέτοχοι,

Ἡ παροῦσα Συνέλευσις συνέρχεται ὑπὸ τὸ βαρύτατον πένθος ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ λαοφιλοῦς Βασιλέως Παύλου. Τὸ ἔθνος ἔχασε ἕνα Βασιλέα, πιστὸν φρουρὸν τῶν δημοκρατικῶν μας θεσμῶν, συμπαραστάτην καὶ ἐμπνευστὴν εἰς τὰς ἐθνικάς μας προσπαθείας καὶ ἐπιδιώξεις, ἀλλὰ καὶ κοινωνὸν τῶν ἐλπίδων καὶ προσδοκιῶν τοῦ λαοῦ μας μετὰ τοῦ ὁποίου ἐμόχθει καὶ συνέπασχε. Διὰ τὸ ἔργον τῆς Τραπέζης ἐπεδείκνυε πάντοτε ζωηρὸν ἐνδιαφέρον καὶ ἐπεσκέπτετο τακτικὰ τὸ Ἵδρυμα, ἐπικοινωνῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ καὶ μετὰ τῶν προσώπων τῶν παραγωγικῶν ὀργανώσεων τῆς χώρας.

Τὸ Ἵδρυμα συμμετέχει εἰς τὸ μέγα ἐθνικὸν πένθος. Παρακαλῶ ὅπως ἡ Συνέλευσις τηρήσῃ ἑνὸς λεπτοῦ σιγὴν εἰς μνήμην τοῦ ἐκλιπόντος Βασιλέως.

Εἴθε ὁ Παντοδύναμος Θεὸς νὰ σκέπῃ τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του νὰ δωρήσῃ εἰρήνην, πρόοδον καὶ γαλήνην εἰς τὸν τόπον.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀποτελεσμάτων χρήσεως τοῦ 1963, τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα τῆς Τραπέζης ἐκ τῶν ἐν γένει ἐργασιῶν της ἀνῆλθον εἰς 637.596.591 δραχμάς, ἐνῶ τὸ σύνολον τῶν ἐντὸς τῆς αὐτῆς χρήσεως δαπανῶν λειτουργίας της, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἀποσβέσεων, προβλέψεων καὶ εἰσφορῶν εἰς τὰ ἀσφαλιστικὰ ταμεῖα προσωπικοῦ, ἀνῆλθε συνολικῶς εἰς 534.539.196 δραχμάς. Τὰ καθαρὰ συνεπῶς κέρδη τῆς χρήσεως ἀνῆλθον εἰς 103.057.395 δραχμάς.

Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 71 τοῦ Καταστατικοῦ τῆς Τραπέζης προτείνομεν ὅπως ἐκ τῶν καθαρῶν κερδῶν τῆς χρήσεως διατεθῇ ποσὸν 6.720.000 δραχμῶν πρὸς πληρωμὴν τοῦ κεκανονισμένου μερίσματος πρὸς 4% ἐπὶ τοῦ ἐκ δραχμῶν 168.000.000 μετοχικοῦ κεφαλαίου τῆς Τραπέζης, ἤτοι δραχμαὶ 84 κατὰ μετοχήν, καθὼς ἐπίσης καὶ ποσὸν 5.152.800 δραχμῶν εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς κατηγορίας 1 (προβλέψεις τοῦ ἄρθρου 71 τοῦ Καταστατικοῦ). Ἐφ' ὅσον δὲ τὸ τακτικὸν ἀποθεματικὸν τῆς Τραπέζης ἔχει ἤδη ἐξισωθῆ πρὸς τὸ καταβεβλημένον μετοχικὸν κεφάλαιον αὐτῆς, δυνάμεθα περαιτέρω νὰ προτείνωμεν ὅπως συμφώνως πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 71 τοῦ Καταστατικοῦ, διατεθῇ καὶ ἕτερον ποσὸν ἐκ δραχμῶν 6.720.000 πρὸς πληρωμὴν προσθέτου μερίσματος πρὸς 4% ἐπὶ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου, ἤτοι 84 δραχμαὶ κατὰ μετοχήν, εἰς τρόπον ὥστε τὸ συνολικῶς διανεμόμενον μέρισμα νὰ ἀνέλθῃ εἰς 168 δραχμὰς κατὰ μετοχὴν ἢ 8% ἐπὶ τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου. Ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 71 τοῦ Καταστατικοῦ προβλέπεται ὅτι τὸ ἀπομένον μετὰ τὴν διανομὴν καὶ τοῦ προσθέτου μερίσματος ποσὸν καταβάλλεται εἰς τὸ Δημόσιον. Προτείνομεν ὅθεν τὴν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου διάθεσιν ποσοῦ 84.464.595 δραχμῶν ὡς συμμετοχήν του εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης, ἤτοι ποσοῦ τετραπλασίου περίπου τοῦ ἐντὸς τῆς αὐτῆς χρήσεως καταβληθέντος εἰς τὴν Τράπεζαν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου διὰ τόκους.

Αἱ ἐπιδιώξεις καὶ αἱ εὐθῦναι τῆς νομισματικῆς καὶ πιστωτικῆς πολιτικῆς διευρύνονται σημαντικῶς εἰς μίαν χώραν ὡς ἡ Ἑλλάς, ἡ ὁποία ἐπιδιώκει ταχεῖαν ἀνάπτυξιν ἐντὸς ἑνὸς εὐρυτέρου οἰκονομικοῦ χώρου. Αἱ ἐντεῦθεν προκύπτουσαι δυσχέρειαι διὰ τοὺς ἀσκοῦντας τὴν νομισματικὴν πολιτικὴν ἐπιτείνονται ἔτι περαιτέρω, διὰ τὸν λόγον ὅτι οὗτοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἀντιμετωπίζουν τὰ ὁλονὲν πολυπλοκώτερα προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς τυγχάνει αὐτονόητον ὅτι ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος βασικὸν ὄργανον χαράξεως καὶ ἀσκήσεως τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς, ὀφείλει πάντοτε νὰ ἐξασφαλίζῃ τὰς ἀπαραιτήτους τεχνικὰς καὶ γενικώτερον ὀργανωτικὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν πλέον ἄνετον καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν βαρέων καθηκόντων της. Ἡ ἐξασφάλισις τῶν ἐν λόγῳ προϋποθέσεων συνδέεται ἀπολύτως, ὡς ἐπανειλημμένως ἔχει τονισθῆ ἐκ τῆς θέσεως ταύτης, μὲ τὴν συνεχῆ ἐπὶ τὰ βελτίω ἀναπροσαρμογὴν τοῦ ὑφισταμένου ὀργανωτικοῦ πλαισίου ὡς καὶ μὲ τὴν δημιουργίαν εἰδικῶς ἐπιμορφωμένου προσωπικοῦ ὑψηλῆς ποιοτικῆς στάθμης.

Πρὸς αὐτὰς τὰς κατευθύνσεις τὸ Γενικὸν Συμβούλιον καὶ ἡ Διοίκησις τῆς Τραπέζης κατέβαλλον ἰδιαιτέρας προσπαθείας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων ἐτῶν, πιστεύουν δὲ ὅτι τὸ Ἵδρυμα ἔχει προετοιμασθῆ, τόσον ἀπὸ πλευρᾶς ὀργανώσεως, ὅσον καὶ ἀπὸ πλευρᾶς ἐπανδρώσεως διὰ καταλλήλου προσωπικοῦ, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπηυξημένων εὐθυνῶν του. Τοῦτο βεβαίως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν θὰ συνεχισθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ ἔντονος προσπάθεια περαιτέρω βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν λειτουργίας τῆς Τραπέζης.

Ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἔτους συνεχίσθησαν μὲ τὴν αὐτὴν ἔντασιν αἱ προσπάθειαι τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Διοικήσεως διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος τοῦ Ἱδρύματος. Αἰσθανόμεθα δὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τονίσωμεν ἐνταῦθα ὅτι τὰς προσπαθείας αὐτὰς τῆς Διοικήσεως ἐνστερνίζεται τὸ σύνολον τοῦ προσωπικοῦ, ἀναπτυσσομένης εὐγενοῦς ἁμίλλης μεταξὺ ὅλων τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ Τραπέζῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς πρακτικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς των καταρτίσεως.

Αἱ προσπάθειαι ἀνυψώσεως τῆς μορφωτικῆς στάθμης τοῦ προσωπικοῦ τῆς Τραπέζης ἐξεδηλώθησαν ἐντὸς τοῦ διαρρεύσαντος ἔτους διὰ τῆς κανονικῆς πλέον λειτουργίας τοῦ ἱδρυθέντος ἐντὸς τοῦ 1962 νέου θεσμοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου Τραπεζικῶν Μελετῶν, ὡς καὶ διὰ τῆς συνεχίσεως τοῦ προγράμματος ἀποστολῆς ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς Τραπεζικῶν Σπουδῶν πρὸς μετεκπαίδευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἐντὸς τῆς ληξάσης χρήσεως ἀπεχώρησαν τῆς ὑπηρεσίας 122 ὑπάλληλοι καὶ προσελήφθησαν 69 νέοι, εἰς τρόπον ὥστε ἡ καθαρὰ δύναμις τοῦ προσωπικοῦ νὰ μειωθῇ κατὰ 53 ὑπαλλήλους.

Τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον τὸ Ἵδρυμά μας ἐστερήθη ἐκλεκτοῦ συνεργάτου μὲ τὸν θάνατον τοῦ Χρήστου Τζαννίδη, ὁ ὁποῖος συμμετεῖχεν εἰς τὸ Γενικὸν Συμβούλιον τῆς Τραπέζης καὶ προσέφερεν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας.

Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀειμνήστου Χρήστου Τζαννίδη τὸ Γενικὸν Συμβούλιον, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Καταστατικοῦ, ἐξέλεξε τὸν κ. Γεώργιον Ἀλλαμανῆν, διακεκριμένον ἐκπρόσωπον τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου τῆς χώρας.

Ἐντὸς τοῦ ἐπισκοπουμένου ἔτους ἐπανεδιωρίσθησαν διὰ τῶν ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου 1963 Βασιλικῶν Διαταγμάτων καὶ διὰ μίαν εἰσέτι τετραετίαν Ὑποδιοικηταὶ τῆς Τραπέζης οἱ κ.κ. Δημήτριος Γαλάνης καὶ Ἰωάννης Πεσμαζόγλου.

Παρακαλεῖσθε, Κύριοι Μέτοχοι, ὅπως ἐκλέξητε τρεῖς νέους Συμβούλους εἰς ἀντικατάστασιν τῶν κ.κ. Ἰωάννου Σερπιέρη, Νικολάου Παγώνη καὶ Γεωργίου Ἀλλαμανῆ, τῶν ὁποίων ἡ θητεία λήγει κατὰ τὴν παροῦσαν Γενικὴν Συνέλευσιν. Ἐπίσης παρακαλεῖσθε ὅπως προβῆτε εἰς τὴν ἐκλογὴν ἑνὸς Συμβούλου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενωθείσης ἐκ τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ κ. Δημητρίου Μπαμπάκου θέσεως διὰ τὸ μέχρι τῆς λήξεως τῆς θητείας τοῦ ἀναπληρουμένου Συμβούλου διάστημα, ἤτοι μέχρι τῆς ἐτησίας τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ἔτους 1965.

Ἐθνικὸν εἰσόδημα καὶ ἐπενδύσεις κατὰ τὸ 1963

Τὸ ἔτος 1963 χαρακτηρίζεται ἀπὸ σημαντικὴν μὲν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐντονωτέραν ἐκδήλωσιν συμπτωμάτων συνδεομένων πρὸς ὡρισμένας διαρθρωτικὰς ἀδυναμίας τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπεδείχθη ἐξ ἄλλου ὅτι τὰ θεμέλια τῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος εἶναι σταθερὰ δεδομένου ὅτι, παρὰ τοὺς ψυχολογικοὺς ἀντικτύπους ἐκ τῆς πολιτικῆς ἀβεβαιότητος καὶ τῶν ἐξελίξεων τοῦ Κυπριακοῦ, ἡ ἐκδηλωθεῖσα νομισματικὴ ἀναταραχὴ ὑπῆρξε προσωρινή, ταχέως δὲ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Φεβρουαρίου ἀποκατεστάθησαν ὁμαλαὶ νομισματικαὶ καὶ πιστωτικαὶ συνθῆκαι.

Ἐντὸς τοῦ 1963 τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐσημείωσεν αὔξησιν κατὰ ποσοστὸν οὐσιωδῶς ἀνώτερον τῶν ἀντιστοίχων ποσοστῶν ἐτησίας αὐξήσεως ὁλοκλήρου τῆς προηγουμένης πενταετίας, ἐξαιρουμένου τοῦ ἔτους 1961, κατὰ τὸ ὁποῖον συνέπεσεν αἰχμὴ τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς ἐκ τῶν ἀνὰ τετραετίαν σημειουμένων εἰς τὴν μεταπολεμικὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς. Κατὰ προσωρινὰς ἐκτιμήσεις τῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς σταθερὰς μὲν τιμὰς ἦτο 7,6%, ἔναντι 3,1% τοῦ 1962, εἰς τρεχούσας δὲ τιμὰς 11,2% ἔναντι 5,7% τοῦ 1962. Ὁ ὑψηλὸς ρυθμὸς τοῦ 1963 ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν σημαντικὴν αὔξησιν τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος τὸ ὁποῖον (ὑπολογιζόμενον εἰς σταθερὰς τιμὰς) ὑπερέβη κατὰ 8,8% τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1962 καὶ κατὰ 2,1% τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1961, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ προηγούμενον ἀνώτατον μεταπολεμικὸν ἐπίπεδον.

Ἡ αὔξησις τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὸ 1963 προῆλθεν ἀπὸ τὰς μεγάλας ἐσοδείας τριῶν κυρίως προϊόντων, ἤτοι τῶν ἐλαιοκομικῶν, ἡ παραγωγὴ τῶν ὁποίων ἦτο ὑπερτριπλασία τῆς τοῦ 1962, τοῦ καπνοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ μεγαλυτέρα παραγωγὴ συνδέεται πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν ἀποδόσεων καὶ κυρίως τὴν ἐπέκτασιν τῆς καλλιεργείας ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν διαμορφωθεισῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ὑψηλῶν διεθνῶν τιμῶν καὶ τέλος τοῦ βάμβακος, διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς καλλιεργείας τοῦ ὁποίου ἐφαρμόζεται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πολιτικὴ ἐπιδοτήσεως. Ἐξ ἄλλου ἐσημειώθη οὐσιώδης κάμψις τῆς παραγωγῆς σίτου κατὰ τὸ 1963 κατόπιν τῶν δυσχερειῶν καλλιεργείας, αἱ ὁποῖαι προέκυψαν ἐξ αἰτίας τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν κατὰ τὴν περίοδον τῆς σπορᾶς.

Εἰς τοὺς λοιποὺς τομεῖς ἐσημειώθησαν ἐπίσης αὐξήσεις τοῦ εἰσοδήματος, κατὰ ποσοστὰ ὅμως κατώτερα ἐκείνου τοῦ ἀγροτικοῦ. Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ ἔτους εἶχεν ἐπικρατήσει γενικῶς σχετικὴ χαλάρωσις εἰς τὴν οἰκονομικὴν δραστηριότητα, συνεπείᾳ τοῦ μειωμένου ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος τῶν τελευταίων μηνῶν τοῦ 1962, ἀλλὰ καὶ τῶν δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι ἀφ' ἑνὸς ἤσκησαν ἀνασταλτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως δημοσίων ἔργων καὶ ἀφ' ἑτέρου συνετέλεσαν ἐνδεχομένως εἰς τὴν ἐπικράτησιν δυσμενῶν προβλέψεων ὡς πρὸς τὰς θερινὰς ἐσοδείας τοῦ παρελθόντος ἔτους. Κατὰ τὸ δεύτερον ὅμως ἑξάμηνον τοῦ ἔτους ὁ αὐξητικὸς ρυθμὸς τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἐνετάθη καὶ οὕτω ἡ ἐτησία αὔξησις τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος ἐκ τῆς δευτερογενοῦς παραγωγῆς, ἤτοι ἐκ τῆς μεταποιήσεως, τῶν μεταλλείων κλπ. τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας καὶ τῆς ἐκτελέσεως ἔργων, ἀνῆλθεν εἰς σταθερὰς τιμὰς εἰς 7,3% περίπου, ἔναντι ποσοστοῦ 6,3% τοῦ 1962. Ὡς πρὸς τὴν ἐντὸς τοῦ 1963 ἐξέλιξιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς εἰδικώτερον διαπιστοῦται ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸν σχετικὸν δείκτην τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας, ἡ αὔξησις αὐτῆς ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1963 εἰς 7,4% ἔναντι 4,7% τοῦ 1962. Εἰς τὴν αὔξησιν αὐτὴν κατὰ κύριον λόγον συνετέλεσαν αἱ βιομηχανίαι ἐπεξεργασίας καπνοῦ καὶ αἱ βιομηχανίαι εἰδῶν διατροφῆς.

Τὸ ἐκ τῶν ὑπηρεσιῶν εἰσόδημα (περιλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐξ ἀλλοδαπῆς) ἐσημείωσεν αὔξησιν ὑπολογιζομένην εἰς 7% εἰς σταθερὰς τιμάς. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ὁ ταχὺς ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ 1963 ἔφθασεν εἰς 20% σχεδὸν συνεπείᾳ τῆς ἀνακάμψεως τῆς ναυτικῆς δραστηριότητος καὶ τῆς συνεχιζομένης ταχείας αὐξήσεως τῶν συναλλαγματικῶν εἰσπράξεων ἐξ ἀμοιβῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς εὐρωπαϊκὰς χώρας ἐργατῶν.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐπενδύσεων κατὰ τὸ 1963 ἐπηρεάσθη δυσμενῶς ἀπὸ τὴν κάμψιν τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων, ἐνῶ αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις ὑπολογίζεται ὅτι ηὐξήθησαν κατὰ 12,8%. Συμφώνως πρὸς τὰς ἐκτιμήσεις τῆς Διευθύνσεως Ἐθνικῶν Λογαριασμῶν τοῦ Ὑπουργείου Συντονισμοῦ, τὸ σύνολον τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου, ἄνευ πλοίων, εἰς σταθερὰς τιμὰς ηὐξήθη κατὰ 6,3% μὲ συνέπειαν ἡ ἀναλογία αὐτῶν εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν εἰσόδημα νὰ μειωθῇ ἀπὸ 23,1% κατὰ τὸ 1962 εἰς 22,8% τὸ 1963. Αἱ πραγματοποιηθεῖσαι δημόσιαι ἐπενδύσεις ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1963 εἰς 6.850 ἑκατ. δρχ. ἔναντι 7.200 ἑκατ. δρχ. τοῦ 1962. Ἐν σχέσει πρὸς τὰς προβλέψεις τοῦ κρατικοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων καθυστέρησις παρετηρήθη ἰδίᾳ εἰς τὰς δαπάνας διὰ τὸν τουρισμὸν καὶ τὴν παιδείαν.

Ἡ εὐνοϊκὴ ἐξέλιξις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὸ 1963 δὲν συνοδεύεται ἐν τούτοις ἀπὸ ἐνδείξεις σοβαρᾶς προόδου πρὸς τὴν ἀπαραίτητον ἀναδιάρθρωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μὲ ρυθμὸν ἀνταποκρινόμενον τόσον πρὸς τὰς ἐκ τῆς συνδέσεως τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος ἀπαιτήσεις, ὅσον καὶ πρὸς τὴν ζωτικὴν ἀνάγκην δημιουργίας προσθέτων εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως ἐν Ἑλλάδι καὶ τὰς εὐλόγους ἀξιώσεις ἐξυψώσεως τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν μεγάλων κατηγοριῶν τοῦ πληθυσμοῦ. Οὕτω τὴν οἰκονομίαν ἐξακολουθοῦν νὰ χαρακτηρίζουν ὡρισμέναι τάσεις ἀντανακλῶσαι διαρθρωτικὰς καὶ ὀργανωτικὰς ἀδυναμίας, αἱ ὁποῖαι δὲν κατέστη δυνατὸν ἀκόμη νὰ ἀρθοῦν ἢ ἔστω νὰ ἀμβλυνθοῦν.

Ἐν πρώτοις, ὁ ρυθμὸς τῆς μεταναστεύσεως, ἡ ὁποία ἀπὸ τριετίας ὑπερβαίνει τὴν ἐτησίαν αὔξησιν τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, παρουσίασεν ἐπιτάχυνσιν κατὰ τὸ 1963. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μεταναστῶν ηὐξήθη εἰς 100.000 κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, ἔναντι 84.000 τὸ 1962, ἤτοι κατὰ 19%. Οὕτω δημιουργεῖται κίνδυνος νὰ ἐξελιχθῇ τὸ φαινόμενον τῆς μεταναστεύσεως ἀπὸ προσωρινὴ διέξοδος εἰς πληθυσμιακὸν πλεόνασμα εἰς χώρας εἰς παράγοντα ἀνασταλτικὸν τῆς ἀναπτύξεως. Ἡ δὲ πλέον ἀνησυχητικὴ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἔνδειξις, εἶναι ἡ αὐξανομένη ἀναλογία τῶν ἐργατῶν βιομηχανίας ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν μεταναστῶν. Ἡ ἀπώλεια τοῦ τμήματος τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ σχετικῶς ἐξειδικευμένον καὶ περισσότερον ἐξελίξιμον, δύναται συντόμως νὰ δημιουργήσῃ πρόβλημα στενότητος εἰδικευμένων κυρίως ἐργατῶν διὰ τὴν βιομηχανίαν κατὰ τὴν προσδοκωμένην φάσιν ταχυτέρας ἀναπτύξεως αὐτῆς.

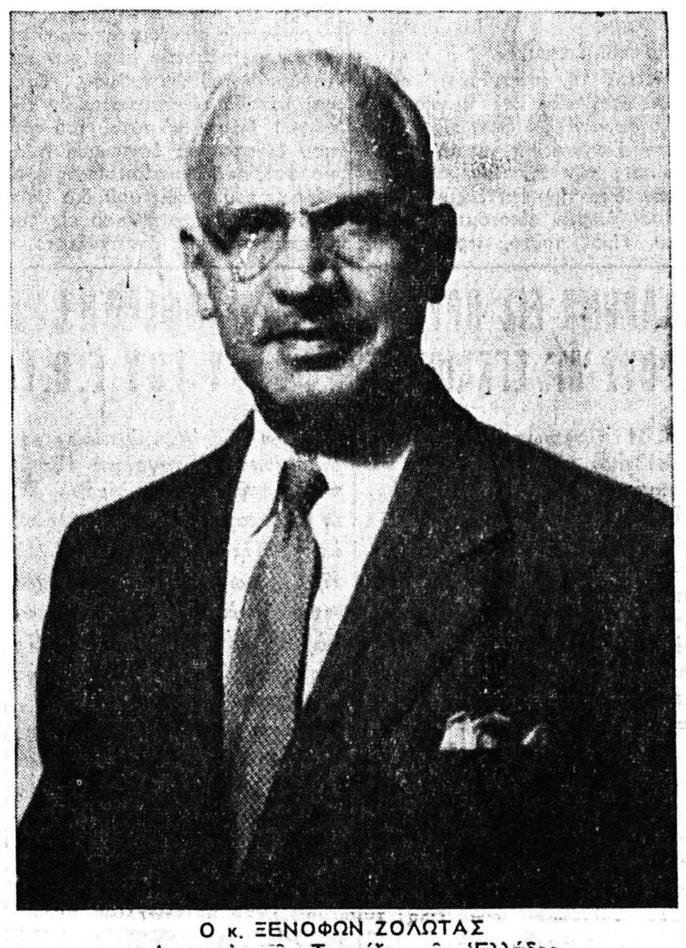

Ο κ. ΞΕΝΟΦΩΝ ΖΟΛΩΤΑΣ
Διοικητὴς τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος

Δεύτερον, αἱ κρατικαὶ ἐπενδύσεις παρουσιάζουν στασιμότητα, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν ἀνεπαρκῆ καὶ μὴ συστηματικὴν ὀργάνωσιν τῆς μελέτης, τοῦ ἐλέγχου τῆς ἐκτελέσεως ὡς καὶ τῆς πλήρους ἀξιοποιήσεως τῶν ἐκτελουμένων ἔργων. Ἡ πραγματοποίησις τῶν προγραμματιζομένων δαπανῶν καὶ κατὰ τὰ πρὸ τοῦ 1963 ἔτη ἐπετεύχθη δι' ἐπιλογῆς ὄχι πάντοτε τῶν μείζονος σημασίας διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἀναπτύξεως ἔργων, ἐσημειώθη δὲ καθυστέρησις εἰς κρισίμους τομεῖς. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ κατὰ τὸ 1963 μὴ πραγματοποίησις τῶν προβλεφθεισῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν παιδείαν, καίτοι ἡ προγραμματισθεῖσα δαπάνη ἦτο πολὺ μικρὰ ἐν συγκρίσει πρὸς ὅ,τι θὰ ἀπῄτει ἓν πρόγραμμα ταχείας ἀναπτύξεως καὶ προσανατολισμοῦ τῆς παιδείας πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Τρίτον, μέγα μέρος τῆς ἰδιωτικῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος ἐξακολουθεῖ νὰ στρέφεται πρὸς μὴ πρωτευούσης σημασίας κατευθύνσεις, ἡ δὲ ἀνάληψις παραγωγικῶν πρωτοβουλιῶν, καίτοι εὐρύτερα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι αἰσθητῶς χαμηλότερα τῶν ἐπιπέδων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα θὰ ἀνταπεκρίνοντο εἰς τοὺς ἐθνικῆς σημασίας στόχους οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς. Τοῦτο ἰσχύει ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν βιομηχανίαν, ὅπου ἡ μέχρι τοῦδε πρόοδος πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν ἀνταγωνιστικότητός της εἰς διεθνῆ πλαίσια, καίτοι οὐχὶ ἀσήμαντος, ὑπολείπεται κατὰ πολὺ τῆς ἀναγκαίας.

Τέταρτον, τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου ἀντανακλῶν τὰς ὀργανικὰς ἀδυναμίας τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας συνεχῶς διευρύνεται καὶ δὴ μὲ ταχὺν ρυθμόν, λόγῳ τῆς μακροχρονιωτέρας τάσεως στασιμότητος τῶν ἐξαγωγῶν. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἐξαγωγῶν εἶναι ἀναγκαία, ὡς ἐπανειλημμένως ἐτονίσθη κατὰ τὸ παρελθόν, ὄχι μόνον πρὸς διατήρησιν τῆς ἰσορροπίας τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν μακροχρονίως, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πλαίσια τῆς ὅλης διαδικασίας ἀναπτύξεως τῆς ἀνταγωνιστικότητος καὶ πραγματοποιήσεως τῶν ἀπαιτουμένων διαρθρωτικῶν μεταβολῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν οἰκονομίαν.

Ἡ Κυβέρνησις ἐξήγγειλε διὰ τῶν προγραμματικῶν της δηλώσεων τὴν κατάρτισιν νέου προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, μὲ ἰδιαιτέραν ἔμφασιν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἱκανοποιητικοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας διὰ τῆς θεραπείας τῶν ὀργανικῶν ἀδυναμιῶν αὐτῆς, τὴν λεπτομερῆ θεμελίωσιν τούτου ἐπὶ τῆς καταλλήλου πολιτικῆς εἰς ὅλους γενικῶς τοὺς τομεῖς καὶ παραλλήλως σειρὰν κοινωνικοπολιτικῶν μέτρων.

Παρὰ τὰς ὀργανικὰς ἀδυναμίας καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας, δὲν εἶναι ἐν τούτοις ἄνευ σημασίας τὸ γεγονὸς ὅτι ὡρισμέναι βασικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπαραίτητον γενικὴν οἰκονομικὴν κινητοποίησιν ἔχουν ἐξασφαλισθῆ, ἰδιαιτέρως δὲ ἡ ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ νομισματικοῦ καὶ πιστωτικοῦ μηχανισμοῦ καὶ ἡ ἀντοχὴ τῆς οἰκονομίας ἀκόμη καὶ εἰς σοβαροὺς κλυδωνισμούς.

Ἡ νομισματικὴ ἰσορροπία

Ἡ ἐκδηλωθεῖσα κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας στροφὴ πρὸς τὴν χρυσῆν λίραν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπῆρξε κατὰ καιροὺς ἐντονωτάτη ἐπὶ σειρὰν ἡμερῶν, ἀπεδείχθη διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅτι ἀπετέλει φαινόμενον παροδικόν, μὴ δικαιολογούμενον ἀπὸ τὰς πραγματικὰς οἰκονομικὰς συνθήκας τοῦ τόπου. Ἔντονος ζήτησις χρυσῶν λιρῶν ἐξεδηλώθη ἐπανειλημμένως καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ὑποκινηθεῖσα ἀπὸ ἐξωτερικὰ ἢ ἐσωτερικὰ αἴτια, αἱ δὲ τελευταῖαι ἐξελίξεις εἰς τὴν ἀγορὰν χρυσῶν λιρῶν ὑπογραμμίζουν καὶ πάλιν τὴν ἰδιοτυπίαν τῶν ἑλληνικῶν συνθηκῶν. Ἀποδεικνύουν ὅμως συγχρόνως καὶ τὴν ἐπελθοῦσαν βαθυτέραν μεταβολήν, τὴν ἑδραίωσιν τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ πρὸς τὸ ἐθνικὸν νόμισμα καὶ τὴν ἀντοχὴν τοῦ νομισματικοῦ καὶ πιστωτικοῦ συστήματος τῆς χώρας, τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη καταστῆ ἐπαρκῶς ἰσχυρὸν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοιούτου εἴδους κρίσεων. Ἀπόδειξις ὅτι τὸ κοινὸν διετήρησε τὴν ἐμπιστοσύνην του πρὸς τὴν σταθερότητα τῆς δραχμῆς εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἐξεδηλώθη αὔξησις τῆς ζητήσεως ἄλλων κατηγοριῶν ἀγαθῶν (καταναλωτικῶν ἢ διαρκῶν). Αἱ ἀγοραὶ ἐκινήθησαν ὁμαλῶς καὶ τὸ ἐπίπεδον τῶν τιμῶν παρέμεινεν ἀνεπηρέαστον καθ' ὅλην τὴν περίοδον τοῦ ὀκταμήνου Ἰουνίου 1963 — Φεβρουαρίου 1964. Καὶ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ εἰσροὴ νέων καταθέσεων εἰς τὰς τραπέζας, διετηρήθη εἰς ἱκανοποιητικὰ ἐπίπεδα κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐντόνου ζητήσεως χρυσῶν λιρῶν. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγοραστῶν χρυσῶν λιρῶν ἦτο πολὺ μικρός, συγκρινόμενος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν καταθετῶν.

Ἀπεδείχθη ὅμως ἐπίσης καὶ ἡ σημασία τῆς διατηρήσεως ἐπαρκοῦς ποσότητος χρυσῶν λιρῶν, ἐκτὸς τῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων τῆς χώρας, ὡς ρυθμιστικοῦ ἀποθέματος δυναμένου νὰ χρησιμοποιῆται διὰ παρεμβάσεις πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων αὐξήσεων τῆς ζητήσεως. Παρεμβάσεις εἰς τὴν ἀγορὰν χρυσοῦ ὑπὸ τῶν κεντρικῶν τραπεζῶν εἶναι συνήθεις καὶ εἰς ἄλλας χώρας οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρας τῆς Ἑλλάδος, ὁσάκις περιοδικῶς ἐκδηλοῦται ἔξαρσις τῆς ἰδιωτικῆς ζητήσεως χρυσοῦ ὀφειλομένη εἰς κερδοσκοπικοὺς λόγους.

Δέον νὰ τονισθῇ ἐκ νέου ὅτι ἡ περιοδικὴ ἔξαρσις τῆς ζητήσεως χρυσῶν λιρῶν παρ' ἡμῖν δὲν στηρίζεται εἰς ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῶν ἀντικειμενικῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, ἀλλ' εἶναι ἀποτέλεσμα ψυχολογικῶν ἀντιδράσεων τοῦ κοινοῦ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν γεγονότων καὶ ἐπομένως ὡς τοιοῦτον φαινόμενον πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται. Δοθέντος ὅτι ἀπὸ τοῦ 1956 ὑφίσταται ἀπόλυτος ἐλευθερία εἰσαγωγῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα χρυσοῦ καὶ χρυσῶν νομισμάτων, ἡ τιμὴ τῆς λίρας δὲν δύναται νὰ ἀφίσταται οὐσιωδῶς τῆς διεθνοῦς τιμῆς.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς προσφάτου πιέσεως εἰς τὴν ἀγορὰν χρυσῶν λιρῶν καὶ ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο ἦτο παροδικόν, ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἱκανοποίησε τὴν ζήτησιν ἐκ τοῦ παρ' αὐτῇ ρυθμιστικοῦ ἀποθέματος χρυσῶν λιρῶν. Καὶ ἡ νέα αὐτὴ περίοδος παρεμβάσεως δικαιολογεῖ τὸ συμπέρασμα ὅτι αἱ ἔκτακτοι ἐξάρσεις τῆς ζητήσεως χρυσῶν λιρῶν ἀντιμετωπίζονται ἀποτελεσματικώτερον, ἐὰν διατηρῆται ἡ πεποίθησις εἰς τοὺς συναλλασσομένους ὅτι ἡ τιμὴ τῆς χρυσῆς λίρας, ἔστω καὶ μετὰ μεγάλας ἐνίοτε κυμάνσεις, ἐπανέρχεται εἰς τὰ φυσιολογικὰ της ἐπίπεδα, τὰ ὁποῖα βασικῶς ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν διεθνῆ της τιμήν, εἰδικώτερον εἰς τὴν διαμορφουμένην τιμὴν εἰς τὸ Χρηματιστήριον τῆς Ζυρίχης. Πρὸς μετριασμόν, ἐν τούτοις, τῆς ζητήσεως διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ρευστότητος ὡρισμένων κατηγοριῶν τοῦ πληθυσμοῦ, αἱ ὁποῖαι ἐνδεχομένως θὰ ἦσαν περισσότερον ἐπιρρεπεῖς πρὸς τὴν χρυσῆν λίραν, ἡ Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ ἀφ' ἑνὸς συνέστησεν εἰς τὰς τραπέζας τὴν εἰδικωτέραν παρακολούθησιν τῶν ὑπ' αὐτῶν παρεχομένων χρηματοδοτήσεων καὶ ἀφ' ἑτέρου ὑπέβαλεν εἰς συστηματικώτερον ἔλεγχον τὴν γενικὴν ρευστότητα τῶν τραπεζῶν.

Ἄγονος τοποθέτησις ἡ λίρα

Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος οὐδέποτε ἐπίστευσε εἰς τὴν διὰ περιοριστικῶν μέτρων ἀντιμετώπισιν τῆς ηὐξημένης ζητήσεως χρυσῶν λιρῶν, ἐφ' ὅσον αὕτη ὀφείλεται εἰς ψυχολογικὰ αἴτια. Τοιαῦται καταστάσεις πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζωνται, τόσον ὀργανικῶς διὰ τῆς διατηρήσεως βασικῶς ὑγιῶν νομισματικῶν συνθηκῶν, ὅσον καὶ δι' ἐνισχύσεως τῆς πεποιθήσεως εἰς τὸ εὐρύτερον κοινὸν ὅτι τὸ ἐθνικὸν νόμισμα εἶναι καὶ παραμένει ἰσχυρόν.

Διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἀπεδείχθη ὅτι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἠθέλησαν νὰ κερδοσκοπήσουν εἰς τὴν χρυσῆν λίραν καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν παρασυρθέντες, παρὰ τὰς σαφεῖς καὶ ἐπανειλημμένας ἐπισήμους προειδοποιήσεις ἐζημιώθησαν τελικῶς. Ἡ τιμὴ τῆς λίρας ὑπεχώρησεν ἐκ νέου εἰς φυσιολογικὰ ἐπίπεδα, ὅσοι δὲ ἠγόρασαν χρυσᾶς λίρας κατὰ τὴν περίοδον τῆς ηὐξημένης ζητήσεως ὑπέστησαν ἀπώλειαν μέρους τοῦ κεφαλαίου των. Ἀλλὰ καὶ δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπέστησαν θετικὴν ζημίαν, ἡ ἀποθησαύρισις χρυσῶν λιρῶν ἀπετέλεσεν ἄγονον τοποθέτησιν. Ὅσοι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἠγόρασαν ἀντὶ χρυσῶν λιρῶν ὁμολογίας, ὄχι μόνον διετήρησαν ἄθικτον τὸ κεφάλαιόν των ἢ καὶ ἐπραγματοποίησαν κέρδη ἐκ τῆς διαμορφώσεως τῆς τιμῆς τῶν ὁμολογιῶν ὑπὲρ τὸ ἄρτιον, ἀλλ' ἀπήλαυσαν καὶ τόκου ὁ ὁποῖος εἰς διάστημα, ἐπὶ παραδείγματι, τεσσάρων ἐτῶν ὑπερέβη τὸ 25% τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαίου.

Ἐξέλιξις τῶν τιμῶν

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1963 ἡ ἐξέλιξις τῶν τιμῶν ἐχαρακτηρίσθη ἀπὸ ἐντόνους διακυμάνσεις καὶ τελικῶς αἱ τιμαὶ διεμορφώθησαν εἰς ἐπίπεδα ὑψηλότερα τῶν ἀντιστοίχων τοῦ ἔτους 1962. Οὕτω, κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ παρελθόντος ἔτους συνεχίσθη ἡ ὑψωτικὴ κίνησις τῶν τιμῶν, ἡ ὁποία εἶχεν ἐκδηλωθῆ κατὰ τὸ τελευταῖον τετράμηνον τοῦ 1962, λόγῳ κυρίως τῆς μειωμένης παραγωγῆς ὡρισμένων βασικῶν γεωργικῶν προϊόντων. Ἀπὸ τοῦ Μαΐου ἡ ἐξέλιξις τῶν τιμῶν ἐχαρακτηρίσθη ὑπὸ πτωτικῆς τάσεως, ἡ ὁποία ἐξηκολούθησε μέχρι καὶ τοῦ Αὐγούστου, ὑπῆρξε δὲ ἐντονωτέρα εἰς τὰς τιμὰς χονδρικῆς πωλήσεως. Ἡ ἐξέλιξις αὕτη ἦτο συνέπεια τῶν ληφθέντων κυβερνητικῶν μέτρων (παρέμβασις εἰς τὴν ἀγορὰν ἐλαιολάδου, ἀπαγόρευσις τῶν ἐξαγωγῶν ἐλαιολάδου, ἄρσις περιορισμῶν ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν γεωμήλων καὶ ὀσπρίων), τῆς ηὐξημένης ἐαρινῆς παραγωγῆς γεωμήλων καὶ τῶν προβλέψεων περὶ ὑψηλῆς ἐσοδείας ἐλαιολάδου. Ἀπὸ τοῦ μηνὸς ὅμως Σεπτεμβρίου ἡ τάσις τῶν τιμῶν μετεστράφη καὶ πάλιν εἰς ἀνοδικήν, συνεπείᾳ κυρίως τῆς ἀνατιμήσεως εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων εἰδῶν διατροφῆς. Οὕτω τελικῶς μεταξὺ Δεκεμβρίου 1962 καὶ Δεκεμβρίου 1963 ὁ καταρτιζόμενος ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τιμάριθμος χονδρικῆς πωλήσεως περιοχῆς Ἀθηνῶν — Πειραιῶς ἐσημείωσεν ὕψωσιν κατὰ 3,6% ἔναντι ὑψώσεως αὐτοῦ κατὰ 4,3% ἐντὸς τοῦ 1962. Κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ἡ ὕψωσις τοῦ καταρτιζομένου ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος δείκτου τιμῶν καταναλωτικοῦ τῶν ἀστικῶν κέντρων τῆς χώρας ἦτο 1,3% ἔναντι 1,7% ἐντὸς τοῦ 1962.

Αἱ σημειωθεῖσαι κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑψώσεις τῶν τιμῶν ἐν Ἑλλάδι, καίτοι οὐσιώδεις, εἶναι μικρότεραι τῶν ἀντιστοίχων αὐξήσεων εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

Δημόσια οἰκονομικὰ

Συμφώνως πρὸς τὰ τελευταῖα διαθέσιμα στοιχεῖα καὶ προσωρινὰς ἐκτιμήσεις τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους, τὸ σύνολον τῶν ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν ἐσόδων τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, περιλαμβανομένων καὶ τῶν εἰδικῶν ἐσόδων ἐπενδύσεων, ἀνῆλθε κατὰ τὴν χρῆσιν 1963 εἰς 21.916 ἑκατ. δρχ. ἔναντι 20.150 ἑκατ. δρχ. τῆς χρήσεως 1962. Ἀντιστοίχως, τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν δαπανῶν (ἄνευ τῶν δαπανῶν δι' ἔργα ὑποδομῆς, αἱ ὁποῖαι καλύπτονται ἐξ ἀντιστοίχων εἰσφορῶν τοῦ ΝΑΤΟ) καὶ τῶν δαπανῶν τοῦ κρατικοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων ὑπολογίζεται εἰς 25.000 ἑκατ. δρχ., ἔναντι 23.820 ἑκατ. δρχ. τῆς χρήσεως 1962. Οὕτω τὸ καλυπτόμενον ἐκ δανειακῶν κεφαλαίων καὶ ἐξωτερικῆς βοηθείας ἄνοιγμα τοῦ γενικοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνῆλθε εἰς 3.084 ἑκατ. δρχ., ἔναντι 3.670 ἑκατ. δρχ. τῆς χρήσεως 1962. Ἡ μείωσις αὕτη τοῦ συνολικοῦ ἀνοίγματος κατὰ 586 ἑκατ. δρχ. ὀφείλεται εἰς μικροτέρας κατὰ 815 ἑκατ. δρχ. πληρωμὰς δι' ἐπενδύσεις.

Τὸ ἄνοιγμα τῆς ληξάσης χρήσεως ἐκαλύφθη κατὰ 2.010 ἑκ. δρχ. δι' ἐσωτερικοῦ δανεισμοῦ, κατὰ 73 ἑκατ. δρχ. ἐκ μεταβιβάσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ, κατὰ 25 ἑκατ. δρχ. ἐκ δανείων ἐξωτερικοῦ καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον ἐκ προσωρινῶν προκαταβολῶν τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Αἱ προκαταβολαὶ αὗται ἐγένοντο ἔναντι ἀφ' ἑνὸς εἰδικοῦ ἐσόδου 705 ἑκατ. δρχ. ἐκ τῆς συμβολῆς τῶν κρατῶν — μελῶν τοῦ ΝΑΤΟ εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἀμυντικὰς δαπάνας καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ συναφθέντος μετὰ τῆς ἀμερικανικῆς κυβερνήσεως καὶ μὴ πραγματοποιηθέντος ἐντὸς τοῦ 1963 δανείου 300 ἑκατ. δρχ. διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ κρατικοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων. Αἱ προκαταβολαὶ αὗται θὰ ἐξοφληθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τρέχοντος ἔτους ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν ἐν λόγῳ ἐσόδων.

Τὰ ἔσοδα ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνῆλθον κατὰ τὴν χρῆσιν 1963 εἰς 21.383 ἑκατ. δρχ., ἔναντι 19.520 ἑκατ. δρχ. τῆς χρήσεως 1962, ἤτοι ηὐξήθησαν κατὰ 1.863 ἑκατ. δρχ. ἢ κατὰ ποσοστὸν 9,5%. Ἡ αὔξησις αὕτη τῶν ἐσόδων ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς σημαντικῆς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τῶν εἰσαγωγῶν, τῆς καταναλώσεως καὶ τῶν ἐν γένει συναλλαγῶν. Αἱ φορολογικαὶ διαρρυθμίσεις τοῦ θέρους τοῦ 1962 — αἱ ὁποῖαι ὡς πρὸς τὴν φορολογίαν εἰσοδήματος ἴσχυσαν τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ λήξαντος οἰκονομικοῦ ἔτους —δὲν ἐπηρέασαν εἰς σημαντικὸν βαθμὸν τὸν ρυθμὸν ἀνόδου τῶν συνολικῶν ἐσόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἡ σχέσις τῶν ἐμμέσων φόρων πρὸς τὸ σύνολον τῶν ἐσόδων ἐκ φορολογίας ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1963 εἰς 80,6% ἔναντι 78,7% τοῦ 1962, περιορισθείσης ἀντιστοίχως τῆς ἀναλογίας τῶν ἀμέσων φόρων ἀπὸ 21,3% εἰς 19,4%.

Ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ αὔξησις τῶν ἐσόδων τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ μεταξὺ τῶν χρήσεων 1962 καὶ 1963 προῆλθεν ἐκ τῆς ἐμμέσου φορολογίας, ἡ ἀπόδοσις τῆς ὁποίας ηὐξήθη κατὰ 1.772 ἑκατ. δρχ. ἢ κατὰ ποσοστὸν 13,4%. Εἰδικώτερον, ἡ αὔξησις τῶν τελωνειακῶν ἐσόδων ἀνῆλθεν εἰς 611 ἑκατ. δρχ. ἢ 10% περίπου, τῶν δὲ λοιπῶν ἐμμέσων φόρων εἰς 1.161 ἑκατ. δρχ. ἢ 16,4%. Εἰς τὴν τελευταίαν αὐτὴν αὔξησιν συνέβαλον κατὰ 395 ἑκατ. δρχ. αἱ φορολογικαὶ διαρρυθμίσεις τοῦ 1962.

Ἀντιθέτως, ὅλως ἀσήμαντος ἦτο ἡ αὔξησις τῶν ἀμέσων φόρων λόγῳ κυρίως τῆς μειώσεως τῆς ἀποδόσεως τῆς φορολογίας εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων κατὰ 100 ἑκατ. δρχ., τὴν ὁποίαν ἀντεστάθμισεν ἡ αὔξησις τῶν φόρων ἐπὶ τῆς περιουσίας καὶ τῶν εἰσπράξεων ἐκ φόρων παρελθόντων ἐτῶν. Ἡ μείωσις αὕτη τῶν ἐσόδων ἐκ τοῦ φόρου εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων, παρὰ τὴν κατὰ τὸ 1962 ταχεῖαν ἄνοδον τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων, ἦτο συνέπεια τῆς ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1963 μειώσεως τῶν συντελεστῶν καὶ τῶν ἄλλων συναφῶν διαρρυθμίσεων τῆς ἐν λόγῳ φορολογίας. Τὰ καθιερωθέντα τεκμήρια δὲν συνέβαλον οὐσιαστικῶς εἰς τὴν πληρεστέραν σύλληψιν τῆς φορολογητέας ὕλης, ὥστε νὰ ἀντισταθμισθῇ ἄξιον λόγου τμῆμα τῆς ἀπωλείας ἐσόδων ἐκ τῆς μειώσεως τῶν συντελεστῶν.

Περιωρισμένη ἦτο καὶ ἡ αὔξησις τῶν ἐσόδων ἐκ τῆς ἐπιχειρηματικῆς δράσεως τοῦ Κράτους, ἀνελθοῦσα εἰς 40 ἑκατ. δρχ. ἢ 2,6% ἐνῶ τὰ λοιπὰ τακτικὰ ἔσοδα ηὐξήθησαν κατὰ 233 ἑκατ. δρχ. ἢ 28,8%. Ἀντιθέτως ἐμειώθησαν τὰ ἔκτακτα ἔσοδα κατὰ 200 ἑκατ. δραχμάς.

Ταχύτερος τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τῶν ἐσόδων τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ τὴν χρῆσιν 1963 ἦτο ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τῶν ἀντιστοίχων δαπανῶν, αἱ ὁποῖαι (ἄνευ τῶν δι' εἰσφορῶν τοῦ ΝΑΤΟ καλυπτομένων δαπανῶν δι' ἔργα ὑποδομῆς) ἀνῆλθον εἰς 19.965 ἑκατ. δρχ., ἔναντι 17.968 ἑκατ. δρχ. τῆς χρήσεως 1962, ἤτοι ηὐξήθησαν κατὰ 1.997 ἑκατ. δρχ. ἢ 11,1%. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς αὐξήσεως ταύτης ἀντιπροσωπεύουν αἱ αὐξήσεις τῶν δαπανῶν δι' ἐπιδοτήσεις τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς καὶ προστασίαν τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τῶν δαπανῶν προσωπικοῦ καὶ τῶν δαπανῶν ἐξυπηρετήσεως τοῦ δημοσίου χρέους.

Συμφώνως πρὸς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως, ὁ τακτικὸς προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1964 θὰ προβλέπῃ πλεόνασμα 1.100 ἑκατ. δρχ., τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῇ διὰ τὴν χρηματοδότησιν τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων. Εἰς τὸν ὑπὸ κατάρτισιν προϋπολογισμὸν τοῦ 1964 προβλέπεται αὔξησις τῶν τρεχουσῶν δαπανῶν κατὰ 1.620 ἑκατ. δρχ. διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐξαγγελθέντων κυβερνητικῶν μέτρων. Εἰς τὰ μέτρα ταῦτα περιλαμβάνονται ἡ ἐπιδότησις τῶν ἐπιτοκίων τῶν ἀγροτικῶν χορηγήσεων, ἡ δωρεὰν παροχὴ τῶν ὑπηρεσιῶν ἐκπαιδεύσεως, ὡς καὶ ἡ ἀποφασισθεῖσα βελτίωσις τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων λειτουργῶν. Εἰς τὸν νέον προϋπολογισμὸν θὰ περιληφθοῦν ἐπίσης αἱ ἀναγκαῖαι πιστώσεις διὰ τὴν κάλυψιν τῆς φυσιολογικῆς αὐξήσεως τῶν δαπανῶν, τῶν τυχὸν ἀπροβλέπτων δαπανῶν τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ ὡς καὶ τῶν λοιπῶν πάσης φύσεως προσθέτων τρεχουσῶν δαπανῶν τῆς διανυομένης χρήσεως, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς προστασίας καὶ ἐνισχύσεως τῶν ἀγροτικῶν εἰσοδημάτων. Οὕτω, ἐφ' ὅσον συνυπελογίσθησαν πᾶσαι αἱ ἐνδεχόμεναι αὐξήσεις δαπανῶν θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ προβλεπόμενον πλεόνασμα τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ὁμαλὴ χρηματοδότησις τοῦ προγράμματος δημοσίων ἐπενδύσεων.

Ἰσοζύγιον πληρωμῶν

Λίαν σημαντικὴν αὔξησιν παρουσίασαν κατὰ τὸ 1963 καὶ αἱ τρεῖς κύριαι κατηγορίαι τῶν τρεχουσῶν συναλλαγῶν τῆς χώρας μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἡ τάσις αὐξήσεως, τόσον τῶν εἰσαγωγῶν, ὅσον καὶ τῶν ἀδήλων εἰσπράξεων, ἐπεταχύνθη κατὰ τὸ 1963, ἐνῶ συγχρόνως ἐσημειώθη καὶ οὐσιώδης αὔξησις τῶν συναλλαγματικῶν εἰσπράξεων ἐκ τῶν ἐξαγωγῶν, αἱ ὁποῖαι μικρὰς μόνον μεταβολὰς εἶχον παρουσιάσει κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη.

Αἱ ἐξελίξεις αὗται εἶναι ἐν τῷ συνόλῳ των εὐνοϊκαί, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὅμως καὶ ὡς ἐνδείξεις ὀργανικῆς βελτιώσεως τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν τῆς χώρας. Εἶναι ἐν πρώτοις οὐσιῶδες νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ αὔξησις τῶν εἰσπράξεων ἐξ ἐξαγωγῶν ὀφείλεται εἰς σημαντικὸν βαθμὸν εἰς τὰς ἐκτάκτως ὑψηλὰς τιμὰς ἐξαγωγῆς καπνοῦ, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ ὡς τάσις μονιμωτέρας βελτιώσεως τῶν ἐξαγωγῶν. Ἀντιθέτως αἱ εἰσαγωγαὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς αὐξήσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ τῶν εἰσοδημάτων δέον νὰ ἀναμένεται ὅτι θὰ συνεχίσουν τὴν ἀνοδικὴν πορείαν των, καίτοι ἐνδεχομένως οὐχὶ μὲ τὸν ρυθμὸν τοῦ 1963, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ ὑψηλότερος τῶν τελευταίων ἐτῶν καὶ ἀντανακλᾷ εἰς σημαντικὸν βαθμὸν ἐκτάκτους παράγοντας, ὡς αἱ ηὐξημέναι ἀνάγκαι εἰσαγωγῆς βασικῶν τροφίμων, λόγῳ χαμηλῶν ἐσοδειῶν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς καὶ διὰ τὸ ἄμεσον μέλλον τοὐλάχιστον αἱ ἄδηλοι εἰσπράξεις παραμένουν ὁ κύριος παράγων στηρίξεως καὶ βελτιώσεως τῆς συναλλαγματικῆς θέσεως τῆς χώρας, ἡ δὲ προοπτικὴ τῆς περαιτέρω ἐξελίξεώς των παραμένει εὐνοϊκή. Ἀπὸ μακροχρονιωτέρας σκοπιᾶς ὅμως εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐξασφαλισθῇ σημαντικὴ αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν μὲ παράλληλον ἀναδιάρθρωσιν αὐτῶν, οὕτως ὥστε ἡ σταθερότης τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν νὰ θεμελιωθῇ ἐπὶ εὐρυτέρων καὶ ἰσχυροτέρων βάσεων.

Αἱ ἐμπορικαὶ συναλλαγαὶ

Αἱ πληρωμαὶ δι' εἰσαγωγὰς ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1963 εἰς 708 ἑκατ. δολλ. ἔναντι 608 ἑκατ. δολλ. κατὰ τὸ 1962. Καὶ κατὰ τὰ δύο ταῦτα ἔτη ὅμως ἔλαβε χώραν παραλλήλως καὶ λίαν οὐσιώδης ἐπέκτασις τῆς χρησιμοποιήσεως ἐμπορικῶν πιστώσεων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, αἱ ὁποῖαι ἐπηρεάζουν αἰσθητῶς τὴν εἰκόνα τῆς ἐξελίξεως τῶν εἰσαγωγῶν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ πρὸ τοῦ 1962 ἔτη, ὅτε αἱ μεταβολαὶ τῶν ὑπολοίπων ἐξ ἐμπορικῶν πιστώσεων ἦσαν λίαν περιωρισμέναι.

Αἱ κυριώτεραι αὐξήσεις κατὰ τὸ 1963 ἔλαβον χώραν εἰς τὰς εἰσαγωγὰς τροφίμων καὶ ἑτοίμων βιομηχανικῶν προϊόντων. Αἱ εἰσαγωγαὶ τροφίμων ἀνῆλθον εἰς 134 ἑκατ. δολλ. περίπου ἔναντι ἀντιστοίχων εἰσαγωγῶν 86 ἑκατ. δολλ. περίπου κατὰ τὸ 1962, ἤτοι ὑπῆρξαν κατὰ 56% ὑψηλό-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ